

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:		Felolós szerkesztő és lapfőadó: THAN GYULA.	SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL: Debreczen, Főtér Biedermann-palota, földszint, az udvarban hátul.
HELYBEN: Félévre . . . 6 kor. — fl. Negyedévre . 3 kor. — fl.	VIDÉKEN: Félévre . . . 9 kor. — fl. Negyedévre . 4 kor. 50 fl.		

Az iskola hódítása.

Csak ujabban kezdünk bensőbb intenzitással foglalkozni az iskolával s csak ujabban kezdjük megérteni az iskola jelentőségét és az iskola hatalmát egy nemzet életrendjében. Innen van, hogy a magyar iskola még a magyar társadalom mögött is nagyon elmaradt. A mi iskolánk még korántsem olyan erőforrása a közéletnek és a létért való küzdelemnek, a nemzeti erkölcsöknek és a jövő biztosításának, mint akár a német, akár a francia, akár az angol iskola. A mi iskolánk él ugyan és működik, de élete inkább mechanikus, mint szerves és öntudatos, inkább sablonos, mint tartalmas, inkább hivatalos, szürke és meddő, mintsem friss, lendületes, színes, termékeny.

Társadalmunk tele van blazirt, kedvetlen, unott, tehetetlen alakokkal, akik önálló cselekvésre, vállalkozásra, önálló erőre, gondolatra, elhatározásra egyáltalán nem képesek.

Ifju emberek, néha iskolás fiúk fegyverrel kioltják oktalan

életüket, amelytől megriadnak a legelső akadálnál, sőt a legelső kellemetlenségénél, ha ez mindjárt csak egy rossz — osztályzat is. E szomorú jelenségekben kétségtelenül része van (annyi, amennyi) az iskolának, amely inkább kifárasztja, elszibbasztja és kimeríti, mintsem fölkelti, ébren tartja és élesíti a kezére utalt ifjuság erejét és energiáját.

A magyar gyermek képességet, okosságot, elevenséget, tudni vágyást visz az iskolába s mire kikerül belőle, semmihez sincs sem kedve, sem tehetsége többé; irtózik a tanulástól, amelynek éveken át annyi terhét viselte, benső hozzákapcsolódás nélkül. A mi iskolánkban a betűnek nincs tartalma s mindkettő öl és nem él. Nálunk a gyermek mind zseni s az apák mind szamarak. A képességek elvesznek utközben a gyermektől az apaságig.

Kétségtelenül van üdvös haladás, van bizonyos lendület is ujabban a közoktatásban és az iskola életében. De mindenféle szerencsétlen körülmény, közállapot, szegénység és korlátoltság

megköti utján az iskola kocsi-kerekét. — Szerény és elégtelen anyagi viszonyok, bizonyos különbségek a javadalmazásban fővárosi és vidéki tanárok közt, elkedvetlenítőleg hatnak. Másrészt még a pedagógus vaskalap még mindig ragaszkodik bizonyos elavult formákhoz, amilyen az osztályozás, a vizsgálat, a miniszteri biztos ellenőrzése, az értesítők, a záróünnepek, az ügyes-bajos papiros-adminisztráció, az igazgatók mindenhatósága stb., ami mind sok mellékes külsőségre tereli az iskola figyelmét s természet szerint zavarja benső, igazi, nagy céljai követésében és szolgálataiban.

Ezeket a visszás állapotokat első sorban a tanár- és tanítóképzés utján, azután a tanár önállóságának biztosításával, jogos anyagi és erkölcsi igényeinek kellő kielégítésével lehet segíteni, hogy a tanár és iskola zavartalanul élhessen fontos hivatásának, amelynek rendkívüli jelentősége sehol sem érezhető oly mértékben, mint éppen minálunk.

Egy baka uti élményei Debreczentől Sarajevóig.

— Amint a tiszt legényem baka megírta. —

Az unalmas téli katonai iskolázások alatt még minden bakaszív arról álmodott, hogy az ezred az ősszel Bécsbe kerül.

Hallottuk, hogy milyen jó ott, hogy milyen nagyon szeretik ott a magyar bakát s előre készültünk a nagy dárídóra.

Még a Hortobágyról bakákhoz került csikógyerek is neki vette magát a német tudománynak s kedveskedett a manipuláns őrmesternek, meg Kohn Kóbinak, a század szabójának, csak hogy ragasszanak rá valami kis német szót.

Nem volt baka, a ki be nem magolta volna hogy:

— „Frájljék ik libe szí!”

Szóval készültünk az attackozásra.

— No, ugyan készülhettünk!

Ugy tavasz felé, egy napon, a délutáni parancskiadásnál beleütött az istennyila a számításunkba.

Kijött az erdő, hogy a Regiment marad Debreczenben, a mi zászlóaljunk

pediglen masirozik le az ősszel Boszniába — Cajnicára!

Valamit nagyon elszomordtunk!

Nagy keserőségek közepette cselekedtük meg a nyári gyakorlatokat s úgy futott előlünk az idő, hogy még javában benne letünk volna a bucsuzkodásban, mikor már az mondták az indulóháznál: „tesék beállani!” Nem éppen így mondták ám!?

Be is szállottunk a 36 embernek — 6 lónak való kocsiába. Ládákkal, elemőzsiákkal telerakva úgy néztünk ki, mint a hering a hordóban.

Azt hittük, mikor a fehérség könnyhullatása közt kiindult a gőzös a városból Kaba felé, hogy majd csak hamarosan előrünk az új hazába.

Dehogyan értünk el hamarosan!?

Még az üreshordós tehervonat is becsületesebben igyekszik az állomásról a másikra, mint a mi katonai transzportvonatunk.

Eleinte még csak megjárta, mert akadt jó torku gyerek, a ki bőgto nagy elkeseredetten, hogy „Megy a gőzös Kanizsára, Kanizsáról bosznici állomásra!” De amint egy másnap felé elfogyott a virtus

is, meg az utra való harapni való, meg a dugva adott „bufeletjtő”: azoténképen esenedtünk elfelé.

Még a tiszt kupába is beleütött a hallgathatatlanság.

Harmadnap csak arra ébredtünk fel, hogy megint állunk is ugyan, de megyünk is ugyan egyszerre.

Kinézünk a karikán járó kocsiajtón, hát majdhogy hanyat rem estünk.

Utólért bennünket az árvíz, felvetette a hidat alattunk s usztunk a veszedelem felé...

Egyik-másik, a ki uszni tudott, hamarosan pörére vetkezett, hogy a nagy baj esetén könnyebben essék a menekülés.

Volt aki rimázkodott az uszni tudónak, hogy ne hagyja el, mert ő még úgy se tud uszni, mint a nyeletlen fejsze.

Annyira nagy kavardás keletkezett, hogy a tiszt urak is kirohantak a garádicsokra s onnan handabandáztak.

Valamelyest csak akkor állott helyre a rend, mikor megmondták, hogy valami uszó kompon vagyunk, arra taszították rá a transzportos vonatot s most Dallynál uszunk át a Dunát varanta tól együtt.

A debreczeni gazdák kérvénye.

— A fencsikai és bányi fatömeg hazaszállítása tárgyában a városi tanácshoz a gazdasági egyesület előterjesztése. —

Tekintetes Városi Tanács!

A f. 1901. évi június 3-án 5007. és 7561/1901. szám alatti határozattal a fencsikai és a bányi erdőrészekon kitermelendő fatömeg hazaszállítására a vállalkozni öhajtottak zárt ajánlatok beadására hivattak föl.

A debreczeni gazdasági egyesület, alapszabályaiban kitűzött céljának híven, nem zárkozhatik el az elől, hogy ezen kérdésben egész erkölcsi súlyával védelmére ne keljen a gazdaközönség érdekének.

Egyesületünk mai napon tartott rendkívüli közgyűlése határozatából, tisztelettel előterjesztjük a tekintetes Városi Tanács elé a következőket:

Sérülmesnek tartja gazdaközönségünk magára nézve azt az intézkedést, hogy a bányi és fencsikai erdőrészekon kitermelendő fatömeg hazaszállításának biztosítása végett a nyilvános szóbeli árlejtés mellőzésével, zárt ajánlat beadása rendeltetett el.

Megnyugvással fogadják azonban gazdaközönségünk a tekintetes Városi Tanácsnak azon határozatát, hogy a szóban levő szállításhoz tengelyen eszközölhetését is elfogadják. Megnyugvással fogadják pedig főleg azért, mert a tengelyen való szállítás Debreczen város mezőgazdasági nagy részének nyitandó keresetforrást az által, hogy igavonó jószágait a téli időben is foglalkoztatja, de keresetforrást nyújt az Debreczen város sok iparosának is. Más részről Debreczen város érdeke is megköveteli azt, hogy az ily nagyszabású vállalat pénztökéje ne vitessék el a városból idegen vállalkozók által, hanem az a város polgársága között oszolják meg.

A gazdasági egyesület mint erkölcsi testület, kötelességének ismeri megtenni mindazt, ami Debreczen város mezőgazdasági ügyeinek fejlesztésére szolgálhat; ugyanazért egyesületünk közgyűlése bizalomteljesen héri a tekintetes Városi Tanácsot, méltóztassék a fencsikai és bányi fatömeg hazaszállítás biztosítása tárgyában 5007. és 7561/1901. szám alatt kibocsátott hirdetményt hatályon kívül helyezni s a szállítás biztosítására folyó évi október hónapban a zárt ajánlatok mellőzésével nyilvános szóbeli árlejtést tűzzen ki s az ajánlat biztosítására kívánt s majdnem az egy évi keresettel egyenlő 50.000 korona készpénz

összeget, legfeljebb 10.000 koronára olyképp leszállítani, hogy ezen összeg ingatlan által is biztosítható lehessen.

Végül tisztelettel megjegyezzük, hogy azon nehézségek, amelyek a tengelyen való szállítás ellen a 114. 6557/1894. bkgy. számú végzésben felemlítették, önmaguktól megszűnnek, ha a polgári illetőségöként járó fáját a termelési helyről saját igájával bármely polgár hazaszállíthatja s vállalkozók által pedig az eperkerti faraktárba a város fája és az igával nem rendelkező polgárok fája raktározatlik.

Szerintünk az ellenőrzés sem lehetetlen, mert megfelelő számú erdőtiszt áll a hatóság rendelkezésére.

Nem hagyhatjuk felemlítés nélkül azt sem, hogy kaszáló birtokosainkra mezőgazdasági szempontból rendkívül súlyos és hátrányos teherként nehezednek a vasutoni szállítás, mivel a kaszálóterületeken lerakandó sinek által, az ártézi levezető árkokkal amugy is keresztül azelt kaszálóterületek, újabban szétdaraboltatnának.

A midőn gazdatársaink kérelmét a fentiekben a tekintetes Városi Tanács előtt felmácsoljuk, tisztelettel kérjük, méltóztassék ezen ügyet újabb tárgyalás végett a gazdasági és jog s pénzügyi bizottságnak kiadni s akként határozni, hogy vállalkozó gazdáinknak a tengelyen való szállítás iránt s nyilvános szóbeli árlejtésen teendő ajánlata, ha az a város és a polgárság érdekeivel ellentétben nem leendő — fogadtassék el és a szállítás a gazdaközönség vállalkozó tagjainak adassék ki.

Kelt a debreczeni gazdasági egyesület 1901. évi június hó 23-án tartott rendkívüli közgyűléséből.

Rácz Lajos,
titkár.

Riechl Antal,
elnök.

POLITIKAI HIREK.

A privigyei mandátum. A Juriss Mihály halálával megüresedett privigyei kerület már készülődik az új választásra. Gyűléseket, összejöveteleket tartanak a községekben. Perczel Dezső házelnök, a képviselőház június 6-án, szombaton tartandó formális ülésén fogja Juriss Mihály halálát bejelenteni, amikor is a Ház felhatalmazása alapján megteszi a szükséges intézkedéseket a választásra.

— Tán nem tudod, hogy kerek a föld? ..

— Igen, de mikor jöttünk, akkor vizen jöttünk át, de mióta jöttünk, azóta visszafelé nem mentünk át a vizen?!

— Éheskedett a paraszt.

— Szamárl! Nem is úgy van a! Ez itt a világ két vége. Az ott: a mit a folyón túl látsz: az Magyar Bród ez meg itt la' a hol állasz: Bosnyák Bród? Érted?

— Ahán! — felelt a kérdézet, de azért nem igen értette ám.

Hogy mégis csak más világba jutottunk, abból vettük igazándiba észre, hogy a mikor az indulásához vezettek bennünket, láttunk ugyan nek kis apró kocsit, olyasfélé, mint a debreczeni kávédaráló masina, s még az utczákon vason szállítja az ilatet a vasúthoz, de nem láttuk a mi 36 embernek 6 lónak való lórénskat.

Azt mondták, hogy itt nincs is olyan. Itt urasabban utazunk: kupében.

Ajnye, tán hogy itt még többre is becsülik az embert! Már ez is valami! Ezért érdemes volt lejönni Boszniába!

Valami furcsa kis kupéba ültettek be bennünket s ami a legfurcsább volt, még póbróczsal is le volt takarva az ülés.

Magántisztviselők érdeke.

A magántisztviselők országos nyugdíjintézetének végrehajtó bizottsága a következő felhívást teszi közzé:

„Az ipar, a kereskedelem és a pénzügy terén munkálkodó magántisztviselők és egyéb alkalmazottak még rövid idő előtt súlyosan érezték oly intézmény hiányát, melynek segítségével a rokkantsággal vagy az aggkorral járó munkaképtelenség esetére önmaguk és családjuk részére az életföntartáshoz szükséges anyagi ellátás biztosítható lett volna.

S ezért nemcsak a közvetlenül érdekelt magántisztviselők nagy társadalmi osztálya, hanem a kormány, a sajtó s mindama körök, melyek hazánk közgazdasági életében szerepelnek, egyhangú elismeréssel fogadták a Magántisztviselők Országos Nyugdíjgyesületének 1893. december havában történt megalakulását.

A nyugdíjgyesület már főállása első éveiben, a mellékelve bemutatott évi jelentés és vagyoni mérleg tanúságai szerint, oly erkölcsi és anyagi eredményt ér el, mely az intézmény életrevalóságát, szükségét meggyőzően igazolja.

Az említett rövid idő alatt elért siker, mely hasonlítotték példátlan, annak eredménye, hogy ezen kölcsönösségen alapuló egyesületnek alapszabályai körülményeiben számolnak az emberi élet különböző esélyeivel, a magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak viszonyaival.

A Magántisztviselők Országos nyugdíjgyesülete, mint az előadottakból kitűnik közgazdasági és emberbaráti szempontból egyaránt kiváló jelentőségű célokat követ. Az egyesület tagjai megvannak óva a bizonytalan jövő gondjaitól s az kétségtelenül első feltételét képezi annak, hogy buzgalommal, teljes tettejükkal felelősséggel meg hivatásuknak. De az egyesület nemcsak ez utóbbi számottevő körülmény követeiben teljesít fontos szolgálatakat az intézeteknek és magánvállalatoknak, hanem eszközt is igáltat ezeknek arra is, hogy a

— E csak olyan „szoktató“ lehet! — gondoltam magamban.

Pedig mán alighogy szoktató lett volna, mert egész uton igen kényelmesen utaztunk.

Röggelől estig az ablaknál tologtunk, hogy nézzük a fuvarosokat ebben az idegen országban. Volt, aki még hegyet se látott életében s a mint kidugta az képes felet az ablakon, hogy jobban lásson, ugyancsak kapkodva vissza a mint valami meredek hegynek nekimentünk. Félt, hogy beléüti a kobakját.

— Magláj! ánje minete! kajátott be a bakakondoktor.

De ugy látszik, eltévesztette a kommandót, mert a tiszt urak menésira is fuvattak. E mán pedig csak több, mint egy minuta?!

Kiszállottunk Sorba az állomás megé vezettek bennünket, hol valami furcsa öltözötű menyecske osztogatta a gulyást.

— Na! — mondam — a gulyás: az a magyaros; de az asszony nép nagyon elüt az otthoni fehéréselédéktől!

Nem hogy rátartóbb volna, hanem olyan „izésen“ veszi a legyeskedést a férfioseléd részéről.

(Vég köv.)

A bakák mindjárt is kombináltak, hogy az a nagy láncz, a méken áthuzzák a nagy csóakot, ha elszakad: merre ugorjanak ki? Merre lesz jobb? Jobbra vagy balra?

A kiugrásra nem került sor, mert hirtelen csak azt vettük észre, hogy megest csak mozgunk, de már zakatolnak alattunk a 36 embernek 6 lónak való kerekék.

Ez alatt volt a ki tengertől betegséget is kapott, mert mán három nap óta utaztunk tengelyen s igen jó szívvél vettük, a mint Bródnál kitrombitáltak bennünket a mozgó láborból s azt mondták, hogy itt egy napot pihenünk.

Ez az ország határa — azt mondják — de mi sehol se láttuk a határt!

Hajnalban felverték bennünket, átvittek gyalog a Dráva vizen s mire hőtffáradtan megérkeztünk vasahova, újra azt vettük észre, hogy megest csak Bródon vagyunk.

— Mán! mikont is volna az lehetséges, hogy mi Bródon lennénk, bolott két órával ezelőtt indultunk el onnan s azóta folyvást előre mentünk? — kérdi egy tudákos regnuta.

A kápiár ur menten letorkolta:

nyugdíjbiztosítással járó illetmények bizonyos hányadának önkéntes viselése által tisztviselőik jövőjéről gondoskodhassanak. A társulatok és ezégek ezáltal csekélyebb anyagi áldozattal eleget tehetnek ama erkölcsi kötelezettségnek, mely alól eddig sem vonták ki magukat, ha alkalmazottaik munkaképtelenné, rokkantakká válnak.

Mint hogy az Országos Nyugdíj-Egyesület hét évi fennállásának ideje alatt ez irányos szervezetének, életképességének már is kétségtelen tanujelét adta, csakis jó szolgálatot vélünk teljesíteni, midőn ezen közhasznú egyesületet, melynek kötelékébe már évekkel ezelőtt beléptünk, teljes bizalommal t. Czimed figyelmébe ajánljuk: meg vagyunk győződve, hogy tisztelt Czimed is, felismerve a magántisztviselők nyugdíjintézetének fontos hivatását, fölismerve azt, hogy az egyesület mily üdvös befolyást fog gyakorolni a kötelékébe lépett tisztviselők munkakedvére, megbízhatóságára és elfoglalt állásuk állandó, lelkiismeretes betöltésére, ez intézményt nagyrabecsült támogatásban fogja részesíteni.

Tisztelettel kérjük ezért, sziveskedjék tisztviselőit a nyugdíjgyesülethez való csatlakozásra erkölcsi befolyásával és anyagi támogatásával buzdítani és az intézmény nemes céljait az által is hathatós támogatásban részesíteni, hogy alapító vagy pártoló tag minőségében, esetleg adakozás útján hozzájárul a kitűzött feladatok sikeres megoldásához.

VIDÉK.

Nagy tűz Ugrán. Ugrai tudósítónk nagy tűzveszedelemről ad hírt nekünk. Tegnap déltájban kigyuladt Kis István házának a kéménye. A nádfonadékkal bélelt kémény lángba borította a tetőt, innét pedig kigyultak a ház összes melléképületei. A veszedelmet fokozta az a körülmény, hogy a falu minden épkezléb embere kint dolgozott a földeken. Így azután a lángok négy házat hamvasztottak el. Csak a szélcsendnek tulajdonítható, hogy a falu a tűz áldozata nem lett. A kár több ezer koronára rug. A megejtett tűzvizsgálat során kiderült, hogy gondatlanság okozta a tűzveszedelmet.

Hajdumegyei gazdasági kiállítás. „Hajdúvármegye Gazdasági Egyesülete” a földmivelési miniszter erkölcsi és anyagi támogatásával f. hó 1-én Kabán állatkiállítást rendezett. A kiállításban részt vettek a Hajdu megyei illetőségű gazdák. A szemle és a szavazás 12 óra után kevéssel véget ért s Nemes Zoltán titkár és Kovács Gyula elnök kihirdették a végeredményt s egyuttal a díjakat is kiosztották. Jutalomban részesültek: A. Borjával elővezetett tehénnel I. díj: Kiss Gergely (Hadház) 50 korona, II-dik díj: Katona Sándor (Kaba) 30 kor., III. díj: Oláh Miklós (Szoboszló) 20 kor. IV. díj: Veress Lajos (Földes) 15 kor. V. díj: Csapó István (Földes) 10 kor. Pótdíjakat (5 kor.) nyertek: Kovács Gyula (Szoboszló)

Veress J. (Földes), Dede K. (Kaba), Makai J. (Szoboszló). B. Kétéves üszövel: I. díj: Katona Mihály (Kaba) 30 kor. II. díj: Körmes Venczel 30 kor. III. díj: Bogdán Zsigmond (Földes) 20 kor. IV. díj: Cseke Sámuel (Szoboszló) 15 korona. — V. díj: Szabó Lajos (Földes) 10 korona. Pótdíj fejében 5—5 koronát nyertek: Bálint Imre (Kaba), Török Bálint (Földes), és Móré János (Szoboszló). — C. Egyéves üszövel: I. díj: Makai János (Szoboszló) 50 kor. II. díj: Domokos Gábor (Földes) 30 kor. III. díj: Kovács Bálint (Szoboszló) 20 kor. IV. díj: Csapó István (Földes) 15 kor. V. díj: Katona Mihály (Kaba) 10 kor. Pótdíj fejében 5—5 koronát nyertek: Gere Máté (Kaba), Lajka Károly (Tetéslen), Oláh Miklós (Kaba). Ezután az egyesület megjelent tagjai a bírálók és nagyszámu vendég a vendégfogadóban bankettre gyűltek össze.

Fellázadt aratók.

— Saját tudósítónktól.

Halálos kimeneteli verekedést rendeztek e hó 1-én a bacs megyei kutasipusztán alkalmazott arató munkások, akik a gazdaság vezetésével megbízott Huszka Béla ispánt agyonverték. A megejtett vizsgálat adatai szerint, az eset részletei a következők: Petrovics Bogdán földbirtokos még ezelőtt két hónapra 1 szerződötött aratókat Hegyerről. A hatóság előtt kötött szerződés alapján a munkások még a múlt hó 26-án megjelentek a pusztán, hogy az aratás megkezdéséhez szükséges előkészületeket megtegyék.

A szerződés megkötése után egy hónappal nagy jégverés volt a határban s Petrovics gabonájában is nagy kárt tett, ami arra késztette a munkásokat, hogy Petrovicsal új egyezsége lépjenek, amit Petrovics el is fogadott s az emberek megkezdtek munkájukat.

Hétfőn kellett volna hozzáfogniok a buzavágáshoz, azonban az ispán előbb más munkát akart velük végeztetni, amiről a szerződésben szó sem volt s csak ha azt elvégezik kezdenek a tulajdonképeni aratáshoz. A munkások vonakodtak ezt a külön munkát díjazás nélkül teljesíteni, mire az ispán azzal felelt, hogy nem adja ki nekik addig a szükséges élelmi cikkeket. A munkások eleinte szép szóval követelték az élelmi cikkek kiadását, de mint hogy ezt az ispán megtagadta, megrohanták a kamrát, hogy erőszakkal elvegyék a járandóságukat. Az ispán erre fegyvert fogott a munkásokra s a cselédeket is dorongokkal fölfegyverkeztetve, így akarta a munkásokat elűzni.

A munkások azonban megragadták az ispánt, kicsavarták a fegyvert kezéből, aztán dorongokkal neki estek s addig verték, míg csak meg nem halt. A cselédség azért futott a verekedés elől s az egyik béres nyomban értesítette a városban lakó gazdát, aki rándörökkkel jelent meg a szálláson s a gyilkosokat letartóztatva. Az ispán megölése után a munkások kiűritették a

kamrát s mire a cselédek megérkeztek, már távozni akartak a szállásról. Az ispán feleséget és négy apró gyermeket hagyott hátra, kik szemtanúi voltak apjuk agyonverésének.

TÖRVÉNYKÉZES.

§ Az új asszony elítélése. Csak pár nap előtt adtunk hírt arról, hogy Kovács Juliánát a törvényszéki fogházban feleségül vette Jóvér Sámuel s tegnap már újra szerepelt az új asszony. Orgazdaságért ugyanis két hónapi és lopásért öt hónapi fogházra volt ítélve. Tegnap összbüntetésre állították a törvényszék elé s az új asszonyt hat hónapi és tíz napi fogházzal, mint összbüntetéssel sújtotta a törvényszék. Az új asszony tehát néhány hétig még a törvényszéki fogház lakója marad.

§ A hetedik lopás. Farkas Sára hatszor lopott, ugyanannyiszor büntetve volt, de még ez sem riasztotta el a hetedik lopástól. Kálnay Lipót kereskedőnek József kir. herceg-utcai lakása udvarán szárítás végett kirakott ruhákból lopott. A lopott ruha értéke ugyancsak 90 kr volt, de mert visszaeső lopásról van szó, a debreczeni törvényszék tegnap hét hónapi börtönrre ítélte. A súlyos büntetés ellen Farkas Sára felebbezést jelentett be.

A legfiatalabb betörők.

— Törvényszéki főtárgyalás. —

A debreczeni királyi törvényszék előtt tegnap két gyermek állott vádlotként: Szőke János és Szőke Sándor, akik elhagyottan, gondozás nélkül állottak s ezek összeütközésbe a büntető paragrafusokkal.

A fiuk ugyanis a Lisztes János hüvelyes-utcai házában pinceablakát betörték és oda menekültek az éjjelt eltölteni. A pinczén keresztül felmentek az udvarra és látták, hogy a házbeliék nincsenek otthon, több ajtót és ablakot felfeszítettek és négy egymásutáni éjjelen fosztogatták az őrizetlenül hagyott lakást. Elhoroltak párnákat, törülközőket, mindenféle ruhaneműket, ezeket részben eladták potam árért, részben elszlogosították.

Elszomorító látvány volt tegnap, mikor a gyermekeket rabruhában, szuronyos börtönőrök kísérték a tárgyalási terembe, hogy tettükért a törvényszék előtt számoljanak. És megdöbbentő, hogy ott már mint rovott muliuk jelentek meg, mert a debreczeni fogházban lopásért 8—8 napot mult évben töltöttek.

A tárgyalást dr. Szőke István törvényszéki bíró vezette. A kösvádat dr. Bálint alügyész képviselte.

A két testvér beismerte a betöréses lopások elkövetését, de azzal védekeztek, hogy szülőik által kitesztetve éhesek és rongyosak voltak és a nyolc kor kényeztetette őket a bűnrre.

Voltak ugyan péknői, órásnál, szatolnánál tanoncok, de mert szüleik nem akarták őket ruházni, nem tudtak sehol megmaradni.

A vizsgáló bíró előtt a gyermekek azt is állították, hogy az apjuk a pék által reájuk bízott sűteményt és pénzt elvette és azt követelte, hogy lopjanak neki kenyert és azt éjjel dobják ki. Ezt a valóságukat azonban a főtárgyaláson visszavonták.

A vádlottak apját is tanúként hallgatták ki. Dr. Szőke elnök kérdést intézett hozzá, hogy nem tartaná e jónak, ha a megítévedt gyermekeket javító intézetbe küldenék?

— Azt nem — felelte az apa, — mert akkor én szöktettem meg őket!

Elnök: Az ellen tesznek, mert van még az államnak anyai hatalma, hogy egy ember akarata ellen megvédje magát.

Egyébként a szülők beleegyezése nélkül nem lehet a fukat javítóintézetbe küldeni és gondoljam meg jól, hogy ottan csak tanítják őket.

— Nem akarom! most már van keresetem és valahogy gondoskodni fogok rólok.

Dr. Bálint véd- és dr. Király Péter megható védőbeszéde után a 13 éves Szőke Jánost 3 hónapi, a 14 éves ifj. Szőke Sándort 2 és fél havi fogházra ítélte a törvényszék négy rendbeli betöréses lopásért.

BEJÁRÁS.

Műkedvelő előadás. Debreczeni ifjakkól alakult műkedvelő társaság július 28-án előadást rendez a „Margit“ fürdő diszternében és ez alkalommal *Angyal Bandi* című népszínű kerül színpadra. Az előadás tiszta jövedelmét a helybeli árva gyermekek segélyezésére fordítják. A darabból a próbák Nagy Jóska színész ügyes rendezése mellett már javában folynak.

Műkedvelő előadás elaggottiparosok javára. Debreczeni iparos ifjakkól alakult műkedvelő társaság július hó 21-én, azaz vasárnap este a Margit-fürdő villanyvilágított diszternében táncszal: egybekötött jótékonycélu műkedvelő előadást rendez, mely alkalommal színpadra kerül „A veres sapka“ népszínű 3 felvonásban Rendezők: Somogyi István és Bosznai János. A főbb szerepeket játsszák: Ambrus István gazdaember Takács József. *Őlako*, felesége Hadházi Zsuzsika k. a. János, fiuk Somogyi István, Teréz, János neje Gombácsi Mariska k. a. Anikó, Teréz huga, varróleány Pesten Szerencsi Zsuzsika k. a. Juczika, Ambrus István unokája Szohár Rózsika k. a. Széll Matyi, ifjú legény Bosznai János, Fésüs Mihály, honvédkáplár Király József, Egyházi Sain Ferencz, Kántor Szentesi Pál, Kiss, parasztgazda Katona Lajos. Az előadást megelőzi „Pókainé“. Szavaltat. — Helyárak: I-od rendű ülőhely 2 korona, II-od rendű ülőhely 1 korona 60 fillér, III-ad rendű ülőhely 1 korona 20 fillér, IV-ed

rendű hely 1 korona, állóhely 60 fillér. A zenét Kiss Béla jóhírű zenekara szolgáltatja. Az előadás kezdete este 8 órakor.

Színésznő az őrültek házában.

Körülbelül most egy éve adtunk volt hírt színházunk egykori kedvelt tagjáról, a szerencsétlen Kézdy Juliska tragédiájáról. A fiatal, feltűnő szépségű művésznő egyike volt a legtöbbet ígérő talentumoknak. Ugynevezett jó partit is csinált, de sokak szerint ez a „jó“ parti okozta a tragédiáját. A fiatal asszony elméje elborult. Kézdy Juliska most a gyulai elmeegógyintézetben van. Az orvosok szerint agylágyulásban szenved s alig lehet már a hajdani szépségre ráismerni.

Koritovszky és a Park-klub.

— Távirati tudósítás. —

Reichsritter Konstantin Mora Koritovszky von Koritowo — ezt a büsake nevet írta az immár halott lengyel kalandor arra a bejelentő levélre, a melyvel esztendővel ezelőtt a Park-klubban tagnak jelentkezett. Akkoriban még nemcsak pénze, de becsülete is volt Koritovszkynak és miután előzőleg 2000 korona fölveteli díjat lefizetett, tényleg tagja lett a magyar arisztokrácia első körének.

Utóbb azonban — miut tudjuk — leáldozott Koritovszkynak a napja. — Egyre-másra feljelentették szédelgéseierért a rendőrségen és a Park-klub 1898-ban Koritovszkyt kitörülte tagjai sorából. Mikor aztán most legutóbb Marosovszky Imre főmérnök és Halász Zsigmond-féle rengeteg adósságaiért fogóságba került és sehonnan segélyt nem kaphatott, Szapáry Pál grófhhoz, a Park-klub igazgatójához fordult és levélben arra kérte, hogy adja ki neki azt a kétezzer koronát, amit fölveteli-díj címen fizetett, mert ezzel a pénzzel esetleg úgy rendezhette volna ügyeit, hogy egyelőre legalább ismét visszanyeri szabadságát. A klub ezt a kérését persze nem teljesítette.

Tegnap azonban Koritovszky igasa, a ki tiz esztendeig szinte kutyahűséggel szolgálta gazdáját — kihallgatást kért gróf Szapáry Pálnál és könnyezve kérte, hogy temettes e el szerencsétlen véget ért urát, mert — úgy látszik — hogy lengyel hozzátartozói még a halálában sem bocsájtottak meg Koritovszkynak. A nemes lelkű gróf erre rögtön kijelentette, hogy szükség esetén ő temetteti el a Park-klubnak ezt a szerencsétlen véget ért, egykor dúsgazdag, de minúvéig könnyelmű tagját.

ÚJDONSÁGOK.

*** Telefon Debreczen és Budapest között.** Pár hét előtt már értesítettük olvasóinkat arról, hogy a debreczen-budapesti telefon összeköttetés

ügye végleges megoldást nyert s hogy a munkálatokat már meg is kezdték. Debreczentől Püspök-Ladányig kell felállítani a vonalat vezető oszlopokat, mert Püspök-Ladánytól a fővárosig már régebben készen áll s ott csupán a huzalt kell folytatólagosan egészen a fővárosig felerősíteni. *A munkálatokkal nagyon gyorsan haladnak s az oszlopok felállítására és a huzal kierősítése egészen Püspök-Ladányig elkészült, sőt tegnap előtt már a próbát is megtartották.* Debreczenből kiment a vonalór Szoboszlóra, Kabára, Püspök-Ladányra és minden állomásról próba beszélgetést folytattak a debreczeni központi állomással. A próba beszélgetés kitünően sikerült. Most már csak a huzalt vezetik Püspök-Ladánytól tovább Budapestig. Ezzel is gyorsan haladnak előre s már Szolnok körül járnak a huzal vezetéssel. A debreczen budapesti telefon ügye tehát a teljes megoldás előtt áll s általában azt hiszik, hogy a jövő hónapban, legkésőbb szeptemberben átadják a vonalat rendeltetésének.

* Szabadságolás a városházán.

Máthé Miklós városi házipénztáros egy hónapi szabadságot kapott, amelyet július 6-tól vesz igénybe. Távolléte alatt Komáromy József ellenőr helyettesíti.

* Elvesztett kétszáz koronát.

Gőczey fűszerkereskedő tanulóját elküldte, hogy egy számlára vegyen fel kétszáz koronát. A tanuló a megbízatásnak eleget is tett, sőt asután még a nála levő árukat is elvitte a megrendelőkhöz. A kétszáz koronát asután ruhája zsebébe gyűrte s megindult a C apó utca felé. Utközben zsebkendőjét többször kivette, hogy vele izzadt arcát megtörölje. A Csapó-utca elején rémülve vette észre, hogy a zsebéből eltűnt a pénz. Izgatottan kezdte kutatni összes zsebében, de a pénzt nem találta sehol. Sirva indult vissza azon az uton, amelyen jött, de a keresés eredményre nem vezetett. Gazdájához visszamenni nem mert, hanem egyik rokonához ment, hol elpanaszolta a vele történeteket. Gőczey másnap panaszt emelt tanulója ellen a rendőrségnél, ahol most megindították a nyomozást.

* Agyonforrázott gyermek.

Ezzel a címmel jelent meg pár hét előtt a lapokban egy újdonság. Arról szólt, hogy Tóth Gyulának gyermeke fürösztés közben meghalt s az első vizsgálat azt látszik igazolni, hogy a fürösztést végző szülésznő járt el gondatlanul a forró vízzel öntötte úgy le a gyermeket, hogy az a szenvedett sérülésekbe belehalt. Az első vizsgálat és a panasz folytán a szülésznő ellen gondatlanságból okozott emberölés vétsége miatt folyamatba is tették a nyomozást *amelyet azonban a debreczeni királyi ügyészség most megszüntetett.* A szülésznő ellen a nyomozás — mondja a megszüntető határozat — azért tétetett folyamatba, mert annak a gyanuja látszott fennforogni, hogy a tizenkétnapos gyermeket leforrázta. Minthogy azonban a bonczoló orvosok véleményükben dr.

Kenyeres Elek kikérdezése után azt állítják, hogy Tóth Gyula nem égési sebek következtében halt meg, hanem görcsök által előidézett fulladás miatt, minthogy továbbá maga a sértett sem állítja, hogy a szülésznőt gondatlanság terhelné s minthogy továbbá ilyen körülmények között a kis Tóth Gyula elhalálása tekintében büncselekmény senkit sem terhel, ennőlfogva — írja ugyancsak az ügyészi határozat — a nyomonozást a b. 101. §-a értelmében meg kellett szüntetni.

*** A szegényügyi bizottság** tegnap délután ülést tartott a városházán. — Szegények kérvényeit intézték el. Egyrészeseknek segítyt szavaztak meg, másrészeseket pedig felvették a szegény és dologházba.

*** A városi hajduk mozgalmá.** Az állami tisztviselők helyzetük javítását célzó mozgalmukkal felbresztették a kisebb állásokban lévő egyéneket is, a kik most sorra, egyik csoport a másik után tesz lépéseket, hogy fizetés javítását eszközöljön ki. — Debreczenben is a múlt héten előbb a rendőrszeparancsnokok terjesztettek fizetésjavítás iránt kérelmet a hatóság elé, néhány nappal utánuk a közrendőrök s most meg a városi hajduk indítottak mozgalmat. Ok is kérelmet terjesztettek a hatóság elé, amelyben fizetésjavítást kérnek. Keserűen panaszoznak, hogy *husz forint havi fizetésből nem tudnak megélni.* Legtöbben családok emberek, állásuk teljesen leköti s még mellékes jövedelemtől sem gondoskodhatnak. A hajduk nem kérnek meghatározott javítást. Teljesen a hatóság méltányosságára bizzák s bizonyára nem fognak csalódni. A nemes város hatósága nem fog elzárkózni attól, hogy hűséges hajduinak szerény fizetését — a mai nagy drágasági viszonyokra tekintettel — megjavítsa.

*** Oseléd furfang.** Kiss Julis cseléd leány furfangos módját eszelte ki, hogy lehet dolog nélkül könnyű szerrel pénzhez jutni. Bűnös machinációját a következőképen hajtotta végre. Elszerződésekor rendszeren egy-két forint felpénzt kért, másnap beállott a szolgálatba csak azért, hogy könyvét kikérhesse a bejelentés végett, amit különben végre is hajtott. Délután azonban már kijelentette magát és ment más üzlet után, míg végre tegnap rajta vesztett a rendszeresen végzett machináción. — Kiss Julist harmincz napra ítelték csalárdságáért és örökre kitiltották Debreczen területéről.

*** Utazás egy halott körül.** Tegnap lapunkban irtuk meg milyen furán járt a Kardos familia. Halottnézőbe hívták őket, mert a hír úgy vité nekik, hogy az édes fiok fekszik terítón. Mikor aztán a familia megjelent a kórházba, értesítették őket, hogy a fiu holttestét megnézhetik a halottas kamarába.

— *Soha se tesszen fáradni* — szó-

laltak meg a rokonok. Csak tegyék kóporsóba, szegezzék le, nagyon fájna a szívünk, ha halva kellene látnunk a szegény fiut.

De nem addig van ám az! Mondották a kórházban. A fiut meg kell nézni, hogy konstatálhassák, csakugyan a Kardos familiából való-e. Így aztán csak rá lett az atyafiság s akkor ámult el nagyon, mikor a halottban még csak ösmerőst sem fedezett fel. Ha meg nem nézik a halottat, talán elbántolják, elsimatják és majd egy hónapok múltán ugyancsak elrémültek volna, ha pozsgás színben, jó egészségben betámitott volna hozzájuk a fiuk, akinek kutyabaja sincs. Így azonban a szomorúságot nagy vidámság váltotta fel s szekereken visszahajtottak Nádudvarra. A rendőrség a nyert értesítések után tudta meg, hogy a halott nem Kardos, de a Fűeky familiához tartozik. Értesítette a szülőket s tegnap délután már be is jött Debreczenbe Fűekyné, a ki a halott ifjuban csakugyan felismerte az édes fiát.

*** Az adózó közönség figyelmébe.** A városi adókövető és adópénztári hivatalban f. hó 5. és 6-ik napjain a hivatalos helyiségek takarítása miatt hivatalos órákat nem fognak tartani. A városi adóügyosztály.

*** Árverés a szegények javára.** A vasuti kocsikban és állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák, kalapok, esernyők, botok, ruha és fehérneműek stb. Debreczen állomás podgyász felvételi helyiségében f. évi július hó 12-én d. e. 9 órakor kezdődő nyilvános árverésen el fognak adatni. A befolyó összeg a helybeli szegényalap javára fordítatik.

TÁVIRATOK.

Bolla és a horvátok.

Budapest, július 4. Zágrábból jelentik, hogy Bolla Kálmán honvédségi adlátusnak nyugdíjaztatása a honvédség horvát ezredeiben ropant örömet okozott. A zágrábi, károlyvárosi és sziszeki tisztjeltezőkből még az arcképét is kidobták és nagy pezsgős örömlakomákat rendeztek a nagy esemény alkalmából. A horvátok e viselkedése legfényesebb bizonyítéka a Bolla Kálmán *iyaz magyar érzelmeinek és sovínisztaságának.*

A Vásonkeőy-per.

Budapest, július 4. A már több mint tíz év óta huzódó Vásonkeőy-féle váltóhamisítási perben végre megtörtént a döntés, amennyiben az igazságügyi miniszter visszautasította a vádlottak kegyelmi kérvényét. Ezek egyikét Kegly Györgyöt már le is tartóztatták, de büntetése a hirhedt Brunkaláné már két hónap óta eltűnt s hollétét nem tudják.

Erzsébet főhercegnő egy ujságíró árváinak.

Budapest, július 4. Nemrég gyűjtés indult meg az elhunyt Áldor Imre ujságíró árváinak felsegélésére. A gyűjtő bizottság tegnap Erzsébet főhercegnőtől is kapott pénzküldeményt, aki felolvasónője Tomor Róza útján 12 koronát küldött az ujságíró árvái részére.

Az amerikai gyilkos hőség.

Budapest, július 4. Newyorkból jelentik, hogy az ott már napok óta uralkodott gyilkos hőség ma este tíz óra tájban egy óriási zivatar következtében megszűnt. A néhány napi hőség, mint azt pontosan megállapították 517 embernek okozta halálát. A nagy zivatar mely az izzó levegőt végre lehűtötte, roppant kárt is okozott, amennyiben a brookly-i katolikus templom villámsapás következtében leégett. A kár meghaladja az egymillió dollárt.

A lipocsei bank áldozata.

Budapest, július 4. Gothából írják, hogy a lipocsei bank bukásának ismét újabb áldozata van. Müller szuprintendens, aki a bank bukásával egész vagyonát vesztette el, megöregült.

Hajó robbanás.

Berlin, július 4. Aalborgból jelentik, hogy az „Anna“ nevű dán hajó Linfjord közelében a nyílt tengeren kigyuladt. A tűz a hajószemélyzet minden erőfeszítése daczára is elérte a hajó rakományát, mely naftalinból állott. A veszedelmes anyag felrobbant s levegőbe repítette a hajót is, amelynek a kapitánya és egy matróza a vízbe fulladtak. A személyzet többi része megmenekült.

Az ideai termés.

Budapest, július 4. A földmivelésügyi miniszterium jelentése szerint az ideai termés kilátások átlagban nemhogy javultak volna, sőt *ellenkezőleg rosszabodtak.* A kalászkok ugy minőségileg, mint mennyiségileg gyengébbek a tavalyiaknál. Különösen nagy károkat okoztak a rozsda és az úszóg. Őszi és tavaszi búzából ez idő szerint mintegy 36 millió mm. várható. A rozs valamivel jobb és körülbelül 12 millió mm.-ra tehető. A tavaszi árpat a szárazság nagyon megrontotta, ellenben a kukoricza javult.

Vitriol dráma.

Budapest, július 4. Szent-Gothardról borzalmas vitriol-dráma hírét jelentik. Heindler István vottani vendéglős gyönyörű szép leánya vitriollal leöntötte Gyulay Ferencz járásbíró, akinek a maró folyadék mind a két szemét kiégette. A merénylő leányt, a ki tettét féltékenységből követte el, letartóztatták.

A képviselőház ülése.

Budapest, július 4. A képviselőház július hó 6-án délelőtt 11 órakor formális ülést tart, melyen a főrendiház által megszavazott javaslatokról szóló bejelentések fognak tudomásul vétetni. Ez lesz a Ház utolsó ülése a nyári szünet előtt.

Angel miniszterválság küszöbén.

Budapest, július 4. Londonból jelentik, hogy Edvard király és a miniszterium egyes tagjai között a transvaali kérdésben lényeges differenciák merültek föl, melyeket eddig nem sikerült kiegyenlíteni. A király különösen azért van főhőberodva, mert a kormány folyton titkolózik és a háború dolgában nem tárja fel előtte az igazságot. Chamberlain miniszter az utóbbi időben még legbensőbb barátaival szemben sem közlékeny és egy lap ma azt jelenti, hogy nem sokára le fog mondani, a mit az is bizonyít, hogy kastélyát, ahová vissza akar vonulni, most hozzák rendbe nagy sietséggel.

A német császár és az olasz király találkozása.

Róma, július 4. Az olasz királyi pár szeptember közepén Berlinbe utazik a német császár meglátogatására. Vilmos császár megteszi az előkészületeket az olasz királyi pár ünnepélyes fogadására. Berlinből Pétervárra utazik az olasz király és felesége.

Villámcsapás.

New York, július 4. Noha több vidéken zivatar volt, a hőség még egyre tart. A brooklyni Szent Ágnes-templomba beütött a villám. A templom építése 250.000 dollárba került. New Yorkban és környékén június 28-dika óta 517 ember halt meg a nagy hőség következtében.

Transvaal.

Hága, július 2. Krüger környezetében azt beszélik, hogy Afrikából nem sokára újabb békeküldöttség érkezik, mely azt fogja javasolni Krügernek, hogy külügyekben ismerje el Anglia szuverénitását és akkor ezen az alapon meglehetően indítani a béketárgyalásokat. Különösen Oranje volna hajlandó ilyen alapon békét kötni.

HIREK**Éjjeli posta.**

× **Merénylet a szultán ellen.** (Éjjeli express tudósítás.) Konstantinápolyból táviratozzák: Azzal a tüzrel, a mely néhány nap előtt a szultán hálószobája mellett kiütött, csakugyan merényletet terveztek a szultán élete

ellen. A merénylet a hárem egyik rab-szolganőjének személyében fődötték föl, a ki már be is vallotta, hogy másvalakinek a megbízásából a kioszk tetőjén előkészítette és meggyújtotta a tüzet. Még eddig nem akarta megvallani annak a nevét, akinek a megbízásából a merényletet elkövette. A szultán hálószobáját csak az a szoba választotta el a háremtől, amelyben a tűz kiütött. A tűznek idején való fölfedezésével nagy katasztrófát hártottak el. A szultán azóta folytonosan rendkívül izgatott.

× **A szabó-sztrájk.** (Éjjeli express tudósítás.) A sztrájkoló munkások nem engednek. A munkások hangosan követelték a sztrájk folytatását, a mit a nagygyűlés elfogadott. Az ellenőrző bizottság felszólítására ma ismét több műhelyben megszűntették a munkát. A békéltető bizottság pénteken délután újabb összeül tanácskozásra és újabb proppozíciókkal fogják az ellentétek elsimítását megkísérelni, míg a sztrájkolók szombat délutánra hívták össze legközelebbi nagy gyűlésüket. Vasárnap délutánra a sztrájkolók kirándulást terveznek.

× **Ernő főherceg fia gondnokság alatt.** (Éjjeli express tudósítás.) Sokat irtak már a lapok néhai Ernő főhercegnek arról a morgantikus házasságáról, amelyet Skublits Laura nevű magyar özvegy asszonnyal kötött és a melytől több gyermek származott. A legidősebb fiúgyermek — báró Walburg Ernő hosszas küzdelem után ismét megszerelte magának a király kegyét és most 3 felsége magánpénzjára fogja rendezni a főhercegi gyermekek anyagi ügyeit. Nagy feltűnést kelt tehát a hivatalos lap mai száma, a mely arról ad hírt, hogy báró Walburgot gondnokság alá helyezték. A hirdetés szó szerint így hangzik:

Gondnokság. 23658—901. A budapesti kir. törvényszék köz irré teszi, hogy báró Walburg Ernő magánzó budapesti lakos ellea tékozlás miatt a gondnokság saját kérelmére elrendeltetett. Budapest, 1901. évi július hó 3-án. A budapesti kir. törvényszék.

× **Égő festékes raktár.** (Éjjeli express tudósítás.) Éjjel tizenegy óra lehetett, amikor Budapesten a Futó-utcai 1. számú ház pinczehelyiségéből az arra menő emberek sűrű, fojtó, kellemetlen szagu füstöt láttak előtörni. Nehány ablakot betörttek, amelyen át benézve tisztában voltak azzal, hogy a pinczei raktárhelyiségben tűz van. Fellármázták a ház mestert és telefonoztak a kerületi tűzoltóságnak. Ezek csakhamar megérkeztek és hozzá láttak az oltáshoz, ami egy órai nehéz munka után sikerült is. A pinczehelyiség Réti, a házban lakó fűszeresnek a festékraktára volt, ami eddig ismeretlen oknál fogva gyuladt ki. Az áru nem volt biztosítva, a kár kitesz néhány száz koronát.

× **Hajszka a megszökött betörő után.** (Éjjeli express tudósítás.) A múlt hó 28-án nagy izgalmat keltett a budapesti

VIII. kerületi kapitányságon egy hírhedt betörő szökése. Gottfried Béla, faczér lakatos-legény, a kire több betörést olvastak rá a rendőrségen, hűvösre került, de egy óvatlan pillanatban kisorsant a kapitányság börtönéből és eltűnt. A rendőrök azóta lázas buzgalommal keresték Gottfriedet, de nem akadtak nyomára. Ma hajnalban Ujpesten az egyik rendőr észrevette Gottfriedet, a mint a szunyog szigetre vezető hidon lejtett. A rendőr feléje indult, de Gottfried észrevette üldözőjét és elfutott a Duna partjára. A rendőr tüstént utána vetette magát és abban a pillanatban, a mikor a betörő már a víz szélén állott és úgy látszott, hogy a habok közé veti magát, megragadta és lefűlelte. Most aztán kétszeres vigyázattal őrzik az ujpesti kapitányság fogházában.

× **Nők szavazati joga Belglumban.** (Éjjeli express tudósítás.) A belga szocialista és liberális pártok nagy arányu mozgalmat indítottak az általános titkos szavazati jog érdekében. A szocialisták azt is követelik, hogy a nőknek szavazati jog adassék. Érdekes, hogy a szocialisták eme követelését a parlament konzervatív frakciója is támogatja azzal az indoklással, hogy az általános szavazati jogot a parlament legközelebb ugyanis megszavazza és ekkor a nők alkalmasak lesznek a radikális elemek ellensúlyozására, mint-hogy a nők természetből fogva konzervatívok.

× **Drága ebédek.** (Éjjeli express tudósítás.) A híres párisi Bigon-féle vendéglő egyik volt főpinczére beszéli, hogy Milán király egyszer öt barátjával együtt ebédelt és összesen 7200 frankot fizetett ki. Az ebéd a virágokkal és borralalokkal együtt mintegy 10,000 frankba került. Midőn Londonban az Amphibyon-Klubot megnyitották, egy tizenkétterítékű ebédért 215 font sterlinget, vagyis mintegy 5200 koronát fizettek. Rekordszámba ment az a lakoma is, melyet Gudála József londoni ügyvéd adott az Amptryna-klubban abból az alkalomból, hogy London városának egy kolosszális pörét megnyerte. A lakomán 37 vendég volt jelen, köztük lord Rothschild és több miniszter. A számla 1000 font sterlinget, vagyis több mint 24,000 koronát tett. Ugyanezt az összeget adta ki Astor amerikai milliomos, miután a walesi herceget látta vendégeül 24 más személyiséggel együtt. Ugyancsak az említett főpinczér beszéli, hogy egy amerikai újságírózus Bignonnál minden ebéd alkalmával 1000 frank borralalót adott a főpinczérnek. Az orosz nagyhercegek rendszeren 4—500 frank borralalót adnak, míg az előkelő párisi ember Bignonnál legalább is 100—100 frank borralalót ad minden pinczérnek.

Méregkeverő asszonyok.

— Saját tudósítónktól. —

Megrendítő esetnek jött nyomára — mint nekünk írják — a hunyadmogyoi

csendőrség. Pár hónappal ezelőtt történt, hogy Pajána községben meghalt Dolcsen Abram tanító, aki már három év óta nyugdíjban volt, de nyugdíját mind ez ideig nem utalványozta a felsőbb egyházi hatóság. Halála után azonban az özvegy az elmaradt nyugdíj és az esedékes özvegyi nyugdíj címén 450 forintot kapott egyszerre.

Ez a pénz roppant nagy összeg egy falusi tanító özvegye előtt s irigyelték is a többi falubeli tanítók és ezek feleségei. Jelesen nyugdíjazása óta két fiatal tanító került a faluba, Hosdu Vaszil és Domsu György; mindkettőnek fiatal felesége, kik legjobban irigyelték Dolcsené 450 frtját. A két asszony abban a hitben volt, hogy özvegyiségük esetére ők is hasonló összeget kapnak. A két asszony, aki különben sem szerette férjét, elhatározta, hogy férjeiket elteszik láb alól.

Tervük véghezviteléhez a mérget találták legalkalmasabbnak s ennek megszerzéséért Barbuca Valért, egy odaváló kuruzsló vén asszonyt bízták meg, aki 5-5 forintért át is szolgáltatta a gyilkos mérget.

Mult hó 26-án előzetes megbeszélés szerint a két tanító család Domsuék jött össze vacsorára, hol Domsunéak születésnapját ünepezték. A vacsorához bort is hozattak s mikor a két tanító meglehetősen ittas állapotba jutott, az asszonyok az előre megállapított terv szerint mérget keverték a borba s azt a férjikkel megittatták. — Hosduék hazamentek, de a két megmérgezett férj csakhamar kínos görcsöket kapott s reggeire már mind a kettő halott volt.

A két tanító hirtelen halála gyanussá válván, a kiküldött orvos megtiltotta a holttestek eltemetését és értesítette a törvényszéket, a honnan a kiküldött vizsgálóbíróág a boncolás után megállapította a mérgezés esetét, minek alapján a két asszonyt letartóztatták, a kik hosszas vallatás után beismerték a gyilkosság elkövetését és elmondták annak indító okát is.

INGATLANOK FORGALMA.

Jóna István és neje veszi Posta István és nejétől a p. ujhelyesi 22. sz. tjkvben A. + 23. hrsz. a. ingatlant 24000 koronáért.

Jobbágy Imre veszi öz. Széll Jánosné és dr. Széll Kálmántól a depr. 5027. sz. tjkvben A. + 9373. hrsz. a. ingatlant 3400 koronáért.

Marussinszky Antal főhadn. veszi Rácz József és nejétől a depr. 336. sz. tjkvben 349. hrsz. a. foglaló ingatlant 2300 koronáért.

Izsó István és neje veszi Stiber Jánosától a depr. 7555. sz. sz. tjkvben 6387. hrsz. a. ingatlant 1500 koronáért.

Hunyadi János veszi öz. Pósalaky Andrásné és társától a depr. 6029. sz. tjkvben 5458. hrsz. a. ingatlant 18000 koronáért.

Porcsin Ambrus veszi Monyhárt Klárától a depr. 436. sz. tjkvben A. + 449. hrsz. a. ingatlant 600 koronáért.

MULATTATÓ.

Az más. De mikor nem szeretem magát! — kiált föl a lányka.

— Akkor meg. — felel méltatlankodva az ifju, miért evett meg ötven kiló csokoládékrémet, fagyaltot és cukorkát, a mit önnek vettem?

— Mert. — szól a lányka egyszerűen, — a csokoládé-krémet, fagyaltot és cukorkát szeretem.

Együttérzés. Utonálló: Pénzt vagy életet!

Utas: Nagyon sajnálom, de épen ma fizettem ki a feleségem pünkösdi ruhaszám-láját.

Utonálló: Szegény ember! Értelmehelyzetét, hiszen és is feleséges ember vagyok. Fogja ezt a csekélységet és menjen békében.

Rend. Mond csak lányom, rendes ember ez a Révész?

— De menyire. Minden vacsra megkéri a kezemet.

CSARNOK,

A talizmán.

— Regény. —

Írta: **Fenyvessy Béla.**

Miskának természetesen nagyon jól estek jövődöbelijének hízelgő szavai. Még boldogabbnak érezte magát, hogy olyan örömet tudott szerezni egyszerre annyi léleknek.

A vén házmester bácsival nem lehet binni. Az hamarosan magára kapkodta a jobbik kabátját s azután szépen összemogatta a bankókat és sietett velök a házigazdához.

— Gyerekek várjatok meg. Miska fiam el ne eredj! Most majd beszélgetünk tovább! — Ezeket kiabálta vissza az öreg házmester, mikor sebtiben elhagyta a kis szobát.

Miskának esze ágában sem volt elhagyni a házat. No bizony estig van elég idő. A kapitány is azt mondta, hogy nyolcz órára találkoznak s neki akkorára kell lennie a lakáskérdéssel. Erzsike mellett is oly ritkán lehet. Eddig gyakran megtörtént, hogy három hétig sem látta imádott kis menyasszonyát; ma hogy a szerencse úgy kedvezett neki, nem is hagyja el a boldog családot estig.

Erzsike is tovább folytatta szavait:

— Gyere Miska lelkem, menjünk addig, míg apám visszatér s hoz a szegény asszonyhoz és a lányához, akiről az előbb szóltam.

— Hol laknak?

— Itt laknak, ebben a házban, csak hogy a másik udvaron egy pincze lakásban. Nem is lakás az tudod, csak egy lyuk. Alig bír megfordulni benne az ember. De hát nekik szegényeknek nagyon elegendő. Kettőn elférnek benne. Csak azt tudják fűteni.

— Ezek kitakarítják a szobákat?

— Igen mindég rájuk gondolok, ha egy kis mosni, takarítani, vagy varrni való akad.

Miska azután együtt ment Erzsikével a másik udvaron lakó szegény özvegy asszonyhoz és a lányához. Amint beléptek, Miska nagyot nézett. A parányi szobában olyan rend, islés és tisztaság volt: az öz-

vegy asszonyon meglátszott, szavaiból, viselkedéséből kivethette, hogy valamikor gazdag jómódban élhető uri asszony volt. De legjobban meglepte a lány. Sugar termetű, száke haju, szép leány volt. Arcán valami bánatos vonás ömlött el.

Mindketten felállottak, mikor Erzsikevel belépett és udvariasan, előszékenyen, szívélyesen fogadták őket.

(Folyt. köv.)

Minden gőzmozgonyra alkalmas
önműködő szalmaetetők,
cséplőkhöz való vízfecskendők,
legjobb mintájú kutszivattyúk,
kitűnő szerkezetű borsajtók,

szőlőzuzók és szemelőrosták,

első kézből igen jutányosan kaphatók a

„Debreczeni Vasöntöde és
Géplakatosság” gyártelepén:

Péterfia végén, a hadházi-utcában

(Közvetítők nem díjaztatnak.)

LEO sport-lovardája.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy elsőrendű lovarda-társulatommal megérkeztem Debreczen szab. kir. városba és a napokban tartom megnyitó

disz-előadásomat

a Széchenyi-utca végén felépített, ujonnan átalakított és a mai kor igényeinek megfelelően berendezett lovardában. Társulatom csakis elsőrendű női és férfi tagokból van összeállítva: a gazdag és válogatott műsorból különösen kiemelhető

Stefánia kisasszony nő jöké lovarnő, a 10 éves Rezső szoké mutatóványai, Alexander fivérek páratlan és egyedüliek a maga nemében Fej egyensúlyozók. Mis Klair Laforte szalon atletanő. Wilam Zsovles férfi jöké lovar. Helugár fivérek zenebohócok. Előadásaimat a 39-ik gyalogezred zenekara kíséri.

Előadás alatt tiszta magyar bohócok és a bolondos Augusztok fogják a n. é. közönséget szórakoztatni.

Helyárok: Számozott zártzók II. sor

1 kor, 40 fill. II. hely 80 fill., 2 sor III. hely 60 fill., karzati állóhely 30 fill., deákok, katonák őrmestertől lefelé és gyermekek fizetnek: zártzék 1 kor, 20 fill., I. helyen 1 k., II. hely 60 fillér és III. hely 40 fillér. Az előadás kezdete pont 8 és fél órakor.

Pénztárnyitás délután 4 órától az előadás bezáráig.

Jegyek előre válthatók a Schwartz-főle tőzsdében Bika szálloda. — Kutyákat a lovardába hozni rendőrileg tilos.

Mindennap előadás. Ünnepek és Vasárnapokon két előadás, az előadás bármilyen időben megtartatik. A nagyérdemű közönség a lovardában minden idő ellen véde van.

Becsés pártfogásért esedesik

LEO,

első magyar sport-lovarda igazgatója.

Apró hirdetések.

Díja: 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér; vastagabb betűkből nyomtatott szó 8 fillér.

Apróhirdetések előre fizetendők.

Egy csinosan berendezett borbélyüzlet azonnal eladó. Czim a kiadóhivatalban.

8 hold szőlő. Két éves gyönyörűen beállított immunis szőlő, beltelek, a vasuti indóházhoz igen közel, kényelmes új házzal, az egész telep drót háló kerítéssel, szép fekvéssel és kilátással kézpéruz mellett azonnal eladó. Értekezhetni Jóna és Jóna droguáriájában. Kossuth u. 6.

Egy garcon szoba butor és 3 vas- kályha elköltözés miatt eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Helyi vasut részvényeket vesz Baum Miksa. Miklós u. 11. szám.

A Tóczós kert I. j. 6 szám alatt Egy fűszer üzlet trafikál 2 szobával kamara pincze és egész udvar 70. '80. □ öl kopasz föld 100 frt. lakbér évi fizetéssel. Más válatat miatt eladó, biztos törlesztésre is.

Keresek augusztus hó 1-ére egy 2 szoba és mellékhelyiségekből álló lakást, lehetőleg Szent-Anna-utca közelében.

Szintartó legújabb satin, kreton, battiszt pique stb. tavaszi és nyári ruhák nagy választékban jutányos áron beszerezhetők **Márton Gyula** férfi és női divatüzletében, Bika szálloda mellett.

Szabók figyelmébe. Ajánlom dusan berendezett szabókellék raktáromat magyar német és szürszabók részére **Mandel Kornél** piacz-utca Frohner-épület.

Legolesőbb bevásárlási forrás. Neumann és Weisz, festék, zsiradék, szerszám vasalások, faragványok, görlecek és zománczott konyha edények gyári raktára. Debreczen, Hatvan-utca 5. szám.

Rizling bor vidékünk leghíresebb bora **Buday Gyula** úr szentgyörgy ábrányi és székelyhidi szőlőnagybirtokos termelése, literenként 40 krért kapható **Váray József** kereskedésében, városi új bérházban. Ugyanitt kaphatók Buday-féle órmelléki összes régi fajborok.

Bor árjegyzék

SZABÓ KÁLMÁN és TESTVEREI
Szent-Anna pusztai homoki szőlőtelepén termelt természetes ó-borokról.

Literes palaczkokban:

Fehér asztali	80 fillér.
Rizling	92 "
Vörös asztali, 98-ról	80 "
Nagy Burgundi siller	80 "

palaczkokért 16 fillér betét.

Kaphatók a termelő

Szabó Lajos Fiai cégnél

Debreczen, Tisza-palota,
valamint

Geréby Fülöp utódai, Bán László,
Czeglédy és Polgár, Félegyházi János,
Fritsch Károly, Parti Ferencz,
Tóth Kálmán, Váray József
füzkereskedő uraknál.

Ifj. Pájer József

DEBRECZEN, FŐPIACZ.

Ajánlja dúsán berendezett üveg, porcellán, lámpa s konyhaeszközök nagy raktárát.

A tavaszi idényre: Jégszekrényeket, kerti üveggolyókat, fagyaltgépeket, hűtőket, czirlemez festett dézsákat, vízkannákat, vedreket, széllámpákat.

Berndorfi alpacca és chinaezüst evőeszközöket. eredeti gyári áron, 20 évi jótállás mellett.

Vendéglői és kávéházi berendezéseket, minden ahhoz való kellékeket, pontos méret. eredeti gyári árakkal.

Függő-, szalon-és álló-lámpáim, mind villany égőkkel kigróbálva, eredeti gyári áron.

Az alatt sorolt cikkeket a kitüntetett árakkal még folyton szolgálhatom u. m.

1 drb. csiszolt borosp. sz. diszszel	6 kr.	1 drb. majolka osonnakés	10 kr.
1 " " vizesp. " "	8 "	1 pár feketekávés cs. fajenge	15 "
1 " " vizesp. cs. " "	12 "	1 drb. 6 sz. karsbadi k. k. 17 drb.	3 frt 50 "
1 " " vizesp. " "	16 "	1 " " " t. k. " "	4 " "
1 " " borosü. sz. " "	40 "	1 " " " m. k. tález.	3 " 50 "
1 " " vizesü. " "	52 "	1 " " " a. k. arany.	6 " 50 "
1 " " borosü. cs. " "	60 "	1 " " " diszes	12 " 50 "
1 " " vizesü. " "	75 "	1 " hálószoba ampel diszes	3 " 50 "
1 " " üvegtányér	5 "		

Vidéki megrendeléseket a legpontosabban teljesítek, menyasszonyi kelengye bevásárlásnál csomagolást nem számítok, uton történhető károkat megtérítek.

IFJ. PÁJER JÓZSEF,
Debreczen, főpiacz.

MIHALOVITS J. gyógyszerháza

a „Kigyó“-hoz Debreczenben.

Ajánlja:

HARMAT-ARCZPORÁT (pouder)

mely készítmény tude szint kölcsönöz az arcznak s nem rontja az arczbőrt. Kiváló illata, teljesen ártalmatlan volta, valamint finomsága által vetekeedik bármilyen arcz vagy rizsporral. Jól tapad s igen jól fed.

A Harmat-Créme a Harmat szappannal együtt használva az arczbőrt tédvő széppé teszi s megóvjá a megránczosodástól.

(Kapható 3 színben fehér, rózsá s créme színben) minta doboz Harmat-pouder ára 50 fillér. (pamaocsal 60 fillér.) Nagy doboz ára 1 kor. 80 fillér.

Ajánlja továbbá következő arczporait:

BERLINI FETTPOUDER (3 féle színben) kis doboz ára 40 fillér, nagy doboz ára 1 kor. s 1 kor. 60 fill.

VELUTIN POUDER (3 féle színben) kis doboz 60 fill. nagy doboz 4 korona.

Raktárhelyiség változtatás miatt a raktáron levő,
elismert legjobb minőségű

Eperjesi cserép kályhák leszállított árak mellett,

továbbá:

Főzőedények, takarékkonyhák, épület-vasalások, gazdasági
eszközök, tetőlemezek, mérlegek, revolverek és töltények

nagy választékban
a legjutányosabb árban

kaphatók:

Kovács Gyula vasüzletében

a „B I K A“ szálloda mellett.

